

počasi reševal uganko. Može so odličnemu poznavanju smučanja vtisnili svojo gorniško dušo in instinktivno previdnost. Prav gotovo so se na takšne podvige skrbno pripravljali, dejanja pa so bila veličastna. Smučali so z vrha gore, po severnih stenah, kilometer in več višinske razlike in — kar je zelo pomembno: zgolj s smučarsko opremo — po smeri vzpona. To je zgled, ki se ga je treba okleniti, če poročamo o tako imenovanem alpinističnem smučanju.

Ponosen sem, da sva z Drejcem tudi Matterhorn presmučala na tako čist način, ki prav gotovo ponavljalcu pusti globlji, tisti gorniški vtis.

Za kaj gre?

Ob povečanem zanimanju tudi za takšen alpinizem pri nas (česar moramo biti veseli) vse premalo akterjev in ljubiteljev gora in tudi zvestih opazovalcev dogajanj s strani ve, kaj je in kaj ni ta dejavnost, za katero je že kar prešlo v navado, da je ekstremna, skrajno izpostavljena, na meji mogočega...

Najprej o načinu smučanja in varnosti.

Preveč papirja bi porabili za utemeljevanje, kako je vrh koristna za navezo ali samohodca v gorah - ob vzponu in sestopu. Ko pa govorimo o smučanju, to ni tako! Za alpinista — smučarja je največja varnost v pravilni izbiri podviga in kritični presoji lastnih sposobnosti. Smučar, ki mu vrh pomaga premagati strah, je zelo omejen v svojem gibanju in se tako prelevi v sestopajočega na smučeh. Če pa je vrh sproščena ali za njim, si pri najboljši volji ne predstavljam vijuganja, ob katerem se krivina ali rep smuči ne bi zapletala v to vrh. Absurd je popoln, ko takšna mesta nekateri »štampajo« ob vrveh,

ocenijo pa jih s S, kar pomeni smučanje, in s težavnostjo, kakršne naklonine jim je, viseč na vrvi, uspelo izmeriti. Kar nekajkrat sem že strmel nad sledmi, ki so jih pustili teptalci za sneg, in to visoko v gorah, v strmih grapah. No, začudenje je splahnelo, ko sem prebral, da gre za drzno dejanje, izpostavljeno in skrajno ekstremno smučanje določene smeri. Saj ne zamerim poročevalcem; trkam le na dušo tistih, ki mimo želje po afirmaciji ne odprejo svojih src poštenosti, lojalnosti in podobnim vrednotam, brez katerih je tudi sicer težko živeti.

Smeri ocenjujemo do sedme, skrajno težavnostne stopnje. Vendar občutek nevarnosti, ki ji lahko botrujejo samo nekoliko neprijetne razmere, še ne sme biti vzrok za izrazito previsoko ocenjevanje smeri. Že res, da uspeh ob kategorizaciji ne more izostati; kaj pa vest, tista v gorah izoblikovana in preizkušena pokončna drža?

Zelo previden je treba biti tudi ob fotografiranju alpinističnega smučanja, da ne pride do takšnih nerodnosti, kot smo ji bili priča na naslovni strani Planinskega vestnika v februarju 93. Ko sem se po dolgi odsotnosti od doma razveselil našega branja in sem najstarejšo izhajajočo revijo na Slovenskem potegnil iz ovitka, bi mi smučar z naslovnice skoraj zgrmel po tleh. Lep, sončen dan, drevesa v dolini so se odločila rasti pod kotom tam okoli 45 stopinj, da bi le ekstremist imel opraviti z osupljivo strmim pobočjem. Tendenciozno poročanje, slikovno in pisno, ki mnogokrat ne pozna zgodovinskega spomina, marsikateremu imenu najde mesto v kateri od odprav. Čas, ta naš zvesti sopotnik, pa je tisti, ki postavi vse stvari na svoje mesto.

STROKOVNA SKUPINA KOMISIJE ZA ŠPORTNO PLEZANJE JE IZBRALA

NAJBOLJŠI ŠPORTNI PLEZALCI LETA 1994

Za slovensko športno plezanje je bilo leto 1994 prav gotovo najuspešnejše doslej. Na številnih področjih so bili doseženi rezultati, ki dovolj jasno kažejo, da se kvaliteta tega športa v Sloveniji nenehno dviguje.

Na največjih tekmovanjih je naši reprezentanci lani uspelo tisto, kar smo že dolgo časa pričakovali: finale na tekmi svetovnega pokala. To je uspelo 17-letni plezalki iz Mojstrane **Martini Čufar**, ko se je na tekmi v Birminghamu uvrstila na 6. mesto in v skupni uvrstitvi svetovnega pokala pristala med najboljšo deseterico plezalk. Prav tako je bila zelo uspešna v svetovnem pokalu tudi **Metka Lukančič**, ki je bila s 7. in 9. mestom dvakrat na robu finala.

Moški del reprezentance je bil na svetovnem pokalu nekoliko manj uspešen; najboljši je bil **Vili Guček** z 21. mestom v Beljaku. Toda fantje so na vsakoletnem Rock Mastru v Kranju, kjer se zberejo najboljši plezalci sveta, dokazali, da so se sposobni kosati s svetovno elito.

60

Zelo velike uspehe pa so v lanskem letu na tekmovanjih po svetu dosegali naši mladi plezalci. Višek sezone je bilo seveda svetovno mladinsko prvenstvo v Leipzigu, od koder se je naša reprezentanca vrnila z izvrstnimi uvrstitvami. V posameznih kategorijah so za beležili naslednje rezultate: 4. mesto **Katarine Štremfelj**, 5. mesto **Martine Čufar**, 6. mesto **Eve Tušar**, 7. mesto **Maje Šuštar** in **Urha Čehovina** ter 8. mesto **Aleša Strojana**.

Poleg svetovnega prvenstva so se mladi plezalci udeležili še vseh treh mednarodnih tekem. V Bolzanu so pobrali zmagi v dveh kategorijah (od petih) in bili ekipno najboljši, v Pragi so bili prav tako ekipno najboljši in v desetih kategorijah pobrali 4 zlate, 2 srebrni in 4 bronaste kolajne. Doma v Škofji Loki pa so bili v šestih kategorijah s 4 zmagami daleč najuspešnejši.

Imamo torej zelo talentiran rod plezalcev, od katerega si ob načrtnem in strokovnem delu lahko še veliko obetamo. Eden od razlogov za veliko kvaliteto mladih

plezalcev je prav gotovo zelo dobro organiziran sistem tekmovanj za državno prvenstvo. V lanskem letu je bil tekmovalni koledar še posebej bogat, saj je bilo skupaj kar 19 tekmovanj (6 za mlajše, 6 za srednje in 7 za starejše kategorije) od cicibanov do članov, na katerih je nastopilo 226 tekmovalcev iz vse Slovenije. Sponzor državnega prvenstva je bila zavarovalna družba Adriatic, ki je zavarovala vse tekmovalce, vendar ni na nobeni tekmi prišlo do poškodb. S tem se je znova potrdila varnost te oblike plezanja.

Poleg tekmovanj je bilo v naravnih stenah opravljenih precej pomembnih vzponov. Tako sta bila lani poleti opravljena dva ekstremno zahtevna solo vzpona spodnje desete stopnje, ki sta ju splezala **Tomo Česen** in **Aljoša Grom**. Njuna vzpona sta bila med najboljšimi takimi dosežki lani na svetu.

Omeniti je potrebno tudi novo smer **Tadeja Slabeta** v Mišji peči z oceno 8c (X+/XI-) ter veliko vzponov z oceno 8b+ (X+), ki so jih opravili **Marko Lukič**, **Matej Mejovšek**, **Jure Golob** in **Vili Guček**. Slednji je med drugim lani preplezal kar 11 smeri z oceno 8b (X) ali več.

Med plezalkami je najtežjo smer preplezala **Metka Lukančič**, in sicer z oceno 8a+ (X-), s smermi spodnje desete stopnje (8a oz. IX+/X-) pa so izstopale še **Martina Čufar**, **Miranda Ortar** in **Sabina Sovinc**.

Strokovna skupina, ki jo je na svoji seji dne 30. 11. 1994 imenovala Komisija za športno plezanje pri PZS, je na podlagi opravljenih vzponov in rezultatov tekmovanj sklenila podeliti priznanja naslednjim najuspešnejšim plezalkam in plezalcem:

ŽENSKÉ

Martina Čufar — 17-letna dijakinja jeseniške gimnazije je na tekmi svetovnega pokala v Birminghamu osvojila 6. mesto, v Beljaku je bila na 11. mestu in je v skupni uvrstitvi svetovnega pokala '94 zasedla odlično 10. mesto. Na svetovnem mladinskem prvenstvu v Leipzigu je bila peta, v tekmah za državno prvenstvo pa je zmagovalka pri kadetkinjah, mladinkah in članicah.

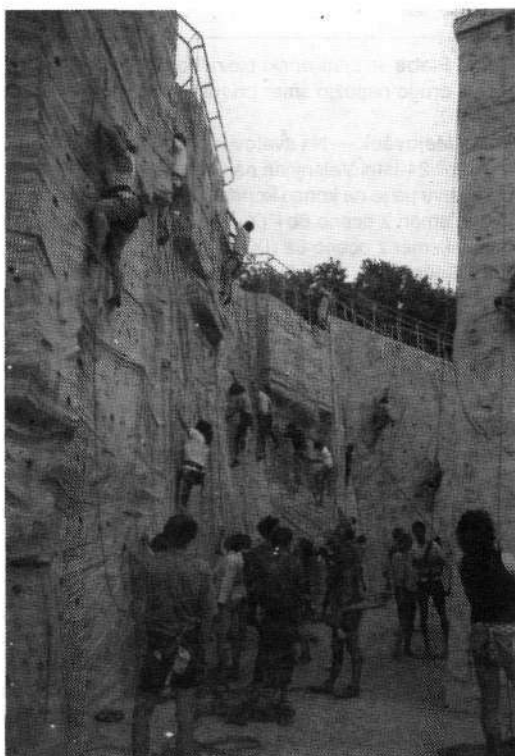
NAJPOMEMBNEJŠA TEKMOVANJA V LETU 1995

Člani/članice — svetovno prvenstvo: Ženeva (Švica) 5.—7. maj,
svetovno balvansko prvenstvo: Sheffield (V. Britanija) 10.—11. junij.

Tekmovanja za **svetovni pokal**: Frankfurt (Nemčija) 7.—9. april, Gradec (Avstrija) 8.—9. julij, Baltimore (ZDA) začetek oktobra, Leipzig (Nemčija) 28.—29. oktober, Aix-les-Bains (Francija) 18.—19. november, Birmingham (V. Britanija) 25.—26. november.

Mladinci/mladinke — svetovno prvenstvo: Laval (Francija), 6.—8. oktober.

Evropsko prvenstvo: Linz (Avstrija), sredi julija

Kje se bo nadaljevalo športno plezanje: večidel na umetnih stenah?

Z rdečo piko je splezala smer z oceno 8a (IX+/X-), na pogled pa smer z oceno 7b+ (IX-). Tako je bila v lanskem letu naša najuspešnejša športna plezalka tako med mladinkami kot tudi med članicami.

Metka Lukančič — 25-letna plezalka iz Trbovelj je na svetovnem pokalu v Aix Les Bains osvojila odlično 7. mesto, v Birminghamu pa je bila deveta. Njena skupna uvrstitev v svetovnem pokalu je 16. mesto. Na mednarodnem boulder tekmovanju v L'Argentiere La Besse je bila deveta. V domačem prvenstvu je na koncu osvojila 2. mesto. Med vzponi je treba omeniti njen vzpon z oceno 8a+ (X-), na pogled pa je v ZDA splezala smer z oceno 7b+ (IX-).

Katarina Štremfelj — Mlada 14-letna Kranjčanka je svoj največji uspeh dosegla s 4. mestom na svetovnem mladinskem prvenstvu. Je zmagovalka državnega prvenstva za starejše deklice in tretja med članicami. Med drugim je preplezala smer z oceno 7c+ (IX+), na pogled pa smer z oceno 7b (VIII+/IX-).

Sabina Sovinc — Plezalka iz Ljubljane je ponovila smer z oceno 8a (IX+/X-).

Miranda Ortar — Plezalka iz Tolmina je preplezala smer z oceno 8a (IX+/X-).

Eva Tušar — Mlada 14-letna plezalka iz Škofje Loke je na svetovnem mladinskem prvenstvu osvojila 6. mesto.

Maja Šuštar — 15-letna Kamničanka je bila 7. na svetovnem mladinskem prvenstvu, na pogled pa je preplezala smer z oceno 7a+ (VIII+).

MOŠKI

Tadej Slabe — Ljubljanski plezalec je v Mišji peči preplezal drugo najtežjo smer pri nas, in sicer z oceno 8c (X+/IX-).

Matej Mejovšek — Na svetovnem pokalu v Birminghamu je bil 24-letni Velenčan na 23. mestu, na domačem prvenstvu pa je na koncu končal na 2. mestu. Preplezal je dve smeri z oceno 8b+ (X+), v ZDA pa je na pogled ponovil smer z oceno 8a (IX+/X-).

Vili Guček — 28-letni Trboveljčan je na tekmi svetovnega pokala v Beljaku zasedel 21. mesto, v domačem prvenstvu pa je zasedel 3. mesto. Še posebno je bil uspešen pri vzponih. Poleg dveh smeri z oceno 8b+ (X+) je preplezal še 9 smeri z oceno 8b ali več.

Marko Lukič — 25-letni mariborski plezalec je v lanskem sezoni med drugimi vzponi preplezal tudi 3 smeri z oceno 8b+ (X+).

Tomo Česen — 35-letni kranjski plezalec je svojim številnim solo vzponom v preteklih letih lani dodal še solo vzpon v smeri z oceno 8a (IX+/X-), kar je bil eden od najboljših takih dosežkov lani na svetu.

Aljoša Grom — 21-letni plezalec z Vrhnik je bil lani najboljši v skupnem seštevku državnega prvenstva. Na tekmi svetovnega pokala v Beljaku je osvojil 23. mesto. Poleg vzponov desete stopnje je opravil tudi solo vzpon v smeri z oceno 8a/a+, kar je bil eden od najboljših dosežkov lani na svetu.

Franci Jensterle — 27-letni plezalec iz Železnikov, ki sicer živi v Ljubljani, je na pogled ponovil smer z oceno 8a (IX+/X-).

Urh Čehovin — 17-letni Ljubljčan je bil v lanskem letu brez dvoma naš najuspešnejši mladinec. Na svetovnem mladinskem prvenstvu v Leipzigu je zasedel 7. mesto, na mednarodni mladinski tekmi Alpe-Adria v Škofji Loki si je priplezal srebrno kolajno, v domačem prvenstvu pa je bil najboljši med mladinci.

ŠE NEKATERA PRIZNANJA

Komisija za športno plezanje je sklenila podeliti tudi priznanja nekaterim najobetavnejšim mladim plezalcem.

Aleš Stroj — 15-letni plezalec iz Škofje Loke je bil na svetovnem mladinskem prvenstvu v svoji kategoriji na 8. mestu. Med opravljenimi vzponi pa je treba omeniti smer z oceno 7c+ (IX+).

Boštjan Potočnik — 13-letni plezalec iz Slovenske Bistrice je bil zmagovalac državnega prvenstva pri starejših dečkih, preplezal je smer z oceno 7c (IX) in 7a+ (VIII+) na pogled.

Aleš Česen — 12-letni Kranjčan je zmagovalac državnega prvenstva pri mlajših dečkih, zmagal je tudi v svoji kategoriji na mednarodni tekmi Alpe-Adria v Škofji Loki. Med drugim je preplezal tudi smer z oceno 7c (IX), na pogled pa dve smeri z oceno 7b (VIII+/IX-).

Anže Štremfelj — 11-letni Kranjčan je preplezal smer z oceno 7c (IX), na pogled pa smer z oceno 7b (VIII+/IX-). V domačem prvenstvu je bil drugi med cicibani.

Blaž Rant — 11-letni plezalec iz Škofje Loke je v svoji kategoriji zmagal na mednarodnih tekmah v Bolzanu in Pragi, v domačem prvenstvu pa je bil najboljši med cicibani.

ALPINISTIČNA RAZMIŠLJANJA IZ LANSKIH ZADNJIH »ALPINISTIČNIH RAZGLEDov«

LAHKA POT DO USPEHA

MIHA KAJZELJ

Že dalj časa me moti, da naš alpinizem ni več to, kar je bil, da smo v ideološki in siceršnji krizi in da nimamo več vizije, vredne preteklih dejanj. Zdi se, kot da se je zagon ustavil, da ni več pravih ljudi za prava dejanja, le nekaj svetlih izjem s svojimi vzponi rešuje nastalo stanje.

Po Česnovem Lotseju so se morali sprijazniti s tem, da je bitka za prvo mesto za nekaj časa oddana, hkrati pa je imel ta mejni dogodek alpinizma močan vpliv tudi na drugih ravneh. Vsi smo se takrat spraševali: kako je Česnu to uspelo, kakšne so bile priprave, kakšen stil vzpona? Pri tem so mnogi videli samo njegov fantastični uspeh, tako rekoč iz plezališč na 8000 metrov, ne pa tudi tega, da si je Česen Lotse zgradil s trdim delom in postopnim in sistematičnim dvigovanjem vrhunskih sposobnosti. Lahkoten pristop (leightweight approach) in alpski način sta najboljša le za najbolj izkušene in vrhunsko pripravljene alpiniste, za druge se je ta taktika izkazala kot varljiva in nevarna igra.

Lahka pot do uspeha, ki izvira iz napačnega razumevanja Česnovnega Lotseja, je tako postala moto predvsem mlajši generaciji alpinistov. Kljub temu so nekateri doumeli, da v alpinizmu ne gre nič na hitro, nič na silo, da je treba velikokrat obrniti in da je to zelo nevhvaležno početje, če ga gledaš zgolj kot šport.

Po valu prostega pezanja, ki je preplaval tudi naše loge, se je število alpinistov zdesetkalo, tisti, ki pa ostajamo, bi radi plezali čim težje smeri. Odločitev mnogih za športno plezanje je logična: pot do uspeha ali vsaj zadoščenja je tu navidežno lažja, predvsem pa mnogo manj nevarna, hitrejša in bolj praktična. Tudi alpinisti smo hitro ugotovili, da se s treningom v plezališčih lahko veliko bolje pripravimo na plezanje v gorah in potem zmremo veliko težje smeri kot prej. Težnja po uspehu je celotno dejavnost prisilila v specializacijo. Športni plezalci so postali mojstri v svoji panogi, ekstremni smučarji v svoji in celo alpinisti (v ožjem pomenu besede) smo se razdelili v tiste, ki so bolj tehničarji, in tiste, ki plezamo bolj prosto. Vsaka panoga vleče ved-